

Ladislav Kováč

Odpoveď do ankety .týždňa 23.2.2011

Šiesti odsúdení v kauze Cervanová podstúpili detektor lži s výsledkom, že neklamú, ak hovoria, že s prípadom znásilnenia a vraždy Ľudmily Cervanovej nemajú nič spoločné. Je podľa vás tento test, vykonaný renomovanými americkými examinátormi, dôvodom na pochybnosti o vine odsúdených Nitranov?

(1) Ako vedecký pracovník dôverujem stanovisku americkej Národnej akadémii vied z r. 2003, že „väčšina polygrafického výskumu je nespoľahlivá, nevedecká a skreslená“, i Americkej psychologickej asociácii z r. 2004, že „testy na detektore lži sa stali populárnou kultúrnou ikonou – od kriminálnych drám a komédií po reklamu – ale ... predstava, že je možno určiť pravdivosť testovanej osoby, je skôr mýtus než skutočnosť“. Federálny právny dvor Nemecka, a rovnako Najvyšší súd Izraela, nedovoľujú argumentovať výsledkami polygrafu u súdov. (2) Ako občan som dostal silnú ranu, keď publicisti začali spochybňovať rozhodnutia bratislavského Krajského súdu v r. 2004 a Najvyššieho súdu SR v r. 2006 (a po odvolaní odsúdených znovu v r. 2009), ktoré potvrdili pôvodný rozsudok Najvyššieho súdu SSR z r. 1983 v „kauze Cervanová“. Vyhľadal som vážnych slovenských právnych špecialistov s tým, že sa mi ťažko ukladá večer do postele, ak vo väzení trávia ďalšiu noc nevinní. Špecialisti ma uistili, že môžem pokojne spať: čin sa stal tak, ako súdy konštatovali a páchatelia boli spravodlivo odsúdení. Očakával som, že mi moju neistotu definitívne zaženie stanovisko muža, ktorý bol u nás po Novembri 1989 symbolom právnej a morálnej integrity a stal sa ombudsmanom v ČR, JUDr. Otakara Motejla. „Kauzu Cervanová“, i súdny spis, dobre poznal aj ako právnik. Rozhovor s ním uverejnil v .týždni v r. 2007 Jozef Majchrák. Na záver postavil Motejlovi priamu otázku: „Trúfate si povedať názor o vine odsúdených?“ Takto znela odpoveď: „To je ťažké. V čase, keď som sa prípadom profesionálne zaoberal, som mal vážne pochybnosti o tom, či sa obvinení tohto skutku dopustili. Len preto som sa v celej veci angažoval. K tomu, čo nasledovalo neskôr, k novým dôkazom a skutočnostiam, ktoré sa mohli objaviť, sa však už nemôžem vyjadriť.“ Prečo tá ľahostajnosť strážcu spravodlivosti; vari len preto, že išlo o občanov už cudzieho štátu? (3) Kniha Margaréty Cervanovej z r. 2010, „Prípad Ľudmily Cervanovej“, je dojímavou výpoveďou matky usmrtenej medickej, nezlomne presvedčenej, že vinníkmi boli odsúdení Nitrania. Zdá sa mi, že svedectvo matky presvedčivo vyvracia špekulácie o „arabskej stope“, o živej Cervanovej, ktorá vraj žije v Iraku vydatá za Araba, a všetky iné fantazírovania, ktoré sa v publicistike objavili, no celkovo je skôr pohľadom do psychológie ťažko zranenej matky než právnou analýzou. (4) Súhlasím so Štefanom Hríbom s tým, čo povedal na adresu nášho súdnictva: ak v „kauze Cervanová“ došlo k odsúdeniu nevinných, a ak to ponovembrové súdy potvrdili, je to väčšou hanbou „než Harabín a 700 vašich závistlivých žalôb“. To isté bude platiť, ak sa verejnosti nevyjasní a na súde spravodlivo nerozsúdi súčasná „kauza Malinová“. (5) Nie som šťastný z toho, akú rolu hrala v oboch kauzách publicistika. Namiesto morálnych rozhorčení a fantasmagorických špekulácií potrebujeme na Slovensku investigatívnu žurnalistiku. Čo v „kauze Cervanová“ pôjde do levočských archívov, i do záznamov policajných vyšetrovaní, pri ktorých sa podozriví navzájom obviňovali z toho, kto a nakoľko sa podieľal na znásilnení medickej a na jej vražde. Tá by vniesla viac svetla do oboch káz, než to prípadne dokáže naša posledná nádej – súd pre ľudské práva v Štrasburgu.